

Hotellmarknadens konjunkturbarometer
Augusti 2020

Stigande förväntningar från låga nivåer

INNEHÅLL

Sammanfattning / 3

Hotellföretagens förväntningar på efterfrågan / 4

Hotellföretagens förväntningar på efterfrågan steg / 4

Tjänstesektorns förväntningar i nivå med hotellbranschens / 5

Hotellens förväntningar ger normalt en god prognos / 6

Hotellföretagens förväntningar på priserna / 7

Förväntningar på stigande hotellrumspriser på tre månaders sikt / 7

Hotellföretagens syn på lönsamheten / 8

Nästan samtliga hotellföretag anger fortsatt dålig lönsamhet / 8

Tydlig koppling mellan prisutveckling och synen på lönsamheten / 9

Hotellföretagen mer missnöjda med lönsamheten än tjänstesektorn / 10

Starkt samband mellan hotellföretagens syn på lönsamheten och den faktiska lönsamheten / 11

Bristen på personal i hotellbranschen / 12

Liten brist på hotellpersonal / 12

Även liten brist på personal i tjänstesektorn / 13

Konjunkturinstitutets Konjunkturbarometer / 14

SAMMANFATTNING

STIGANDE FÖRVÄNTNINGAR FRÅN LÅGA NIVÅER

Det är en klart större andel hotellföretag som förväntar sig ökad efterfrågan på företagets tjänster på sex månaders sikt jämfört med andelen som förväntar sig minskad efterfrågan. Det är en positiv signal som dock måste tolkas utifrån den extremt låga nivå som efterfrågan på hotellrum har legat på de senaste dryga tre månaderna till följd av Coronapandemin.

Precis som förväntningarna på efterfrågan har förväntningarna på prisutvecklingen på hotelltjänster förbättrats tydligt från föregående mätning. Det är positivt men ska ses utifrån det faktum att snittpriset på hotellrum sjönk med drygt 25 procent under andra kvartalet i år.

Fortsatt anger i det närmaste samtliga hotellföretag att lönsamheten är dålig. Det är vad man kan förvänta sig med ett tapp på logiomsättningen på nästan 80 procent på den svenska hotellmarknaden under andra kvartalet.

Andelen hotellföretag som angav brist på personal vid rekrytering steg något under andra kvartalet men ligger på en mycket låg nivå. Det är förvånande att andelen steg med tanke på att 95 procent av hotellföretagen angav att de minskat antalet anställda under andra kvartalet.

HOTELLFÖRETAGENS FÖRVÄNTNINGAR PÅ EFTERFRÅGAN

HOTELLFÖRETAGENS FÖRVÄNTNINGAR PÅ EFTERFRÅGAN STEG

Nedgången på den svenska hotellmarknaden under andra kvartalet var dramatisk. Antalet belagda hotellrum minskade med 69 procent andra kvartalet i år jämfört med andra kvartalet 2019. Det motsvarade 4,5 miljoner färre belagda hotellrum. Till följd av ett lägre genomsnittligt hotellrumspris sjönk den totala logiomsättningen med hela 77 procent, viket motsvarar en minskning med 5,4 miljarder kronor.

Trots det mycket stora fallet har hotellens förväntningar på efterfrågan på sex månaders sikt förbättrats kraftigt sedan mätningen föregående kvartal. Hotellföretagens förväntningar på efterfrågan på deras tjänster på sex månaders sikt steg från -51 från mätningen föregående kvartal till 32 i denna mätning, se diagram 1. Det är en positiv signal men ska tolkas utifrån den extremt låga nivå som efterfrågan på hotellrum har legat på de senaste dryga tre månaderna. När nivån på efterfrågan var så låg som under andra kvartalet så är en förväntad ökning inte förvånande.

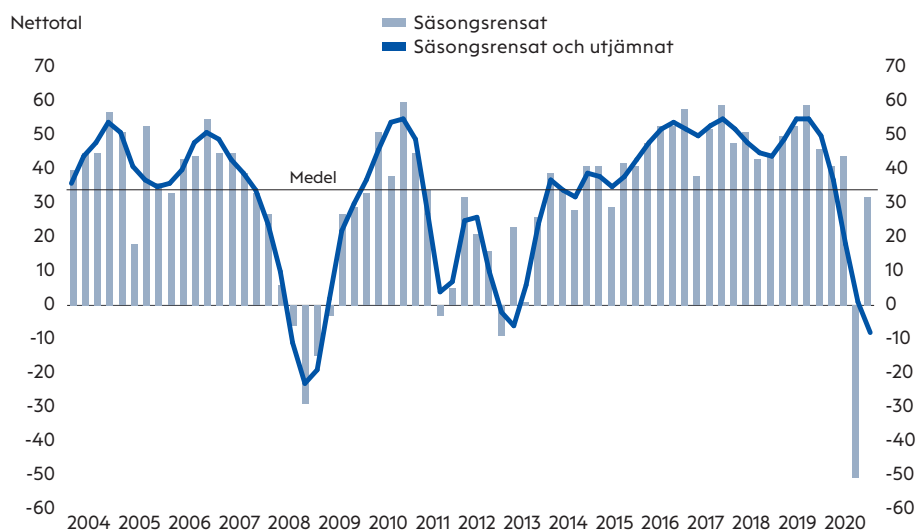

Diagram 1

Hotellföretagens förväntningar på efterfrågan på 6 månaders sikt t.o.m. 2:a kvartalet 2020.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

Netttotal: Netttotal är skillnaden i andel mellan de företag som har svarat positiva respektive negativa förväntningar avseende efterfrågan på företagens tjänster. Ett värde över 0 indikerar större andel med positiva förväntningar än negativa förväntningar bland företagen.

TJÄNSTESEKTORNS FÖRVÄNTNINGAR I NIVÅ MED HOTELLBRANSCHENS

De säsongsrensade och utjämnade förväntningarna i synen på efterfrågan på sex månaders sikt fortsatte att sjunka för såväl hotellbranschen som för tjänstesektorn totalt, se diagram 2. Nettotalet för tjänstesektorn i sin helhet, säsongsrensat och utjämnat, låg på -4, vilket bara var marginellt bättre än för hotellföretagen där nettotalet låg på -8. Jämförelse av den mer långsiktiga trenden fångar dock inte upp den kortsiktiga skillnaden. Som redovisades i diagram 1 var det säsongsrensade värdet avseende nettotalet för hotellföretagens förväntningar på sex månaders sikt 32. Motsvarande värde för tjänstesektorn i sin helhet var 26.

En tydlig förbättring av efterfrågan från nivån andra kvartalet är alltså att förvänta sig på sex månaders sikt även för tjänstesektorn i sin helhet. Viktigt att notera att det faktiska omsättningstappet i tjänstesektorn totalt var knappt sju procent jämfört med andra kvartalet 2019, dvs mycket mindre än för hotellbranschen.

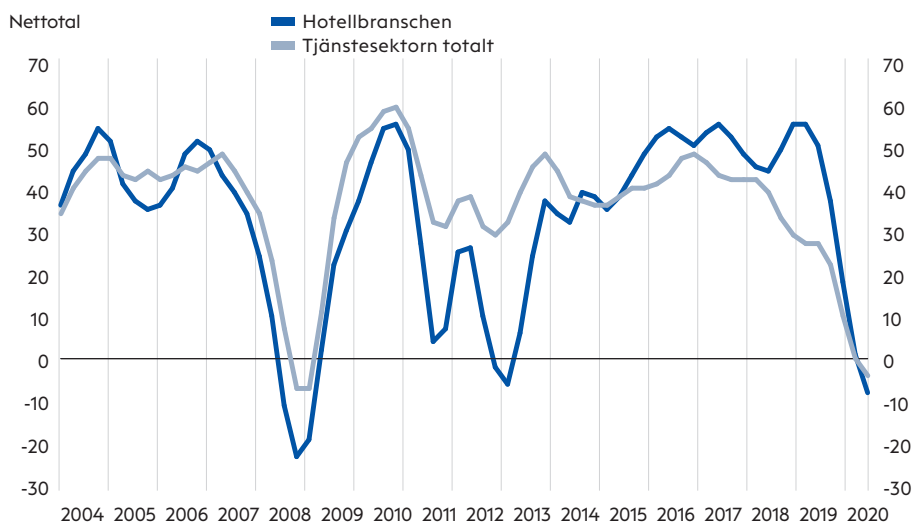

Diagram 2

Hotellföretagens och företagen i tjänstesektorns förväntningar på efterfrågan på 6 månaders sikt t.o.m. 2:a kvartalet 2020, säsongsrensat och utjämnat.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

Netttotal: Nettotal är skillnaden i andel mellan de företag som har svarat positiva respektive negativa förväntningar avseende efterfrågan på företagens tjänster. Ett värde över 0 indikerar större andel med positiva förväntningar än negativa förväntningar bland företagen.

HOTELLENS FÖRVÄNTNINGAR GER NORMALT EN GOD PROGNOIS

Hotellföretagens förväntningar på efterfrågan på deras tjänster på sex månaders sikt har historiskt gett en god prognos över utfallet för den faktiska utvecklingen av efterfrågan. I diagram 3 visas dels utvecklingen av nettotalet för hotellens förväntningar på efterfrågan, dels den faktiska procentuella utvecklingen av hotellens logiomsättning (används här som en indirekt variabel för utvecklingen av omsättningen för hotellföretagens tjänster) för de perioder som förväntningarna avser. Värdena för båda variablerna uttrycks som fyra kvartals rullande medelvärden.

Som diagrammet visar har dock sambandet blivit mindre tydlig. Även om förväntningarna på efterfrågan har försämrats kraftigt de senaste kvartalerna har de inte fullt ut kunnat fånga upp den dramatiska nedgången i hotellbranchens faktiska logiomsättning.

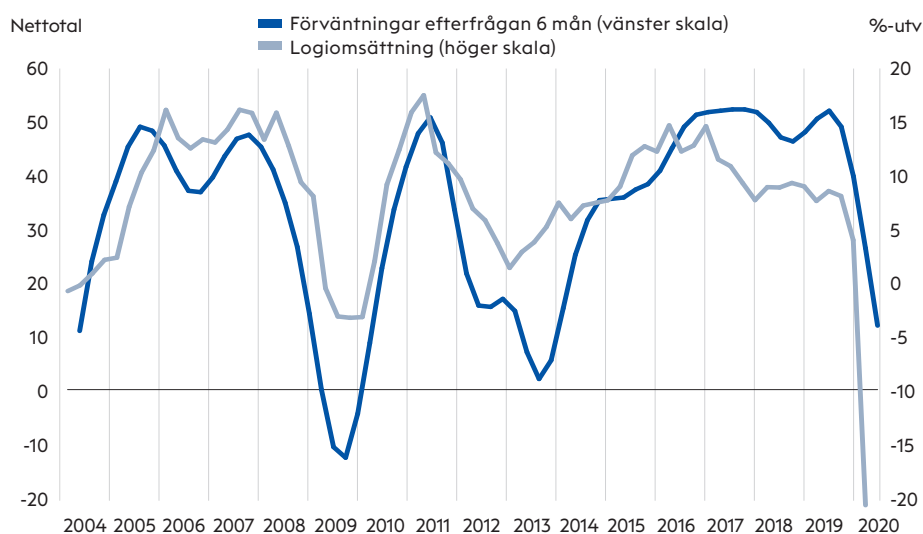

Diagram 3

Hotellföretagens förväntningar på efterfrågan på 6 månaders sikt t.o.m. 2:a kvartalet 2020 och faktisk utveckling av logiomsättning på hotell, 4 kvartals glidande medelvärde.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet) & Inkvarteringsstatistiken (Tillväxtverket/SCB)

HOTELLFÖRETAGENS FÖRVÄNTNINGAR PÅ PRISERNA

FÖRVÄNTNINGAR PÅ STIGANDE HOTELLRUMSPRISER PÅ TRE MÅNADERS SIKT

Precis som förväntningarna på efterfrågan har förväntningarna på prisutvecklingen på hotelltjänster förbättrats tydligt från föregående mätning. Hotellföretagens förväntningar på prisutvecklingen på deras tjänster på sex månaders sikt steg från -77 i mätningen föregående kvartal till 12 i denna mätning, se diagram 4.

Det är också en positiv signal men måste, precis som för förväntningarna på efterfrågan, tolkas utifrån den låga nivå som hotellrumpriserna legat på det senaste kvartalet. Utfallet för snittpriset på hotellrum var en nedgång med 26 procent under andra kvartalet 2020 jämfört med motsvarande kvartal 2019. När nivåerna på snittpriserna är så låga som under andra kvartalet så är en ökning att förvänta.

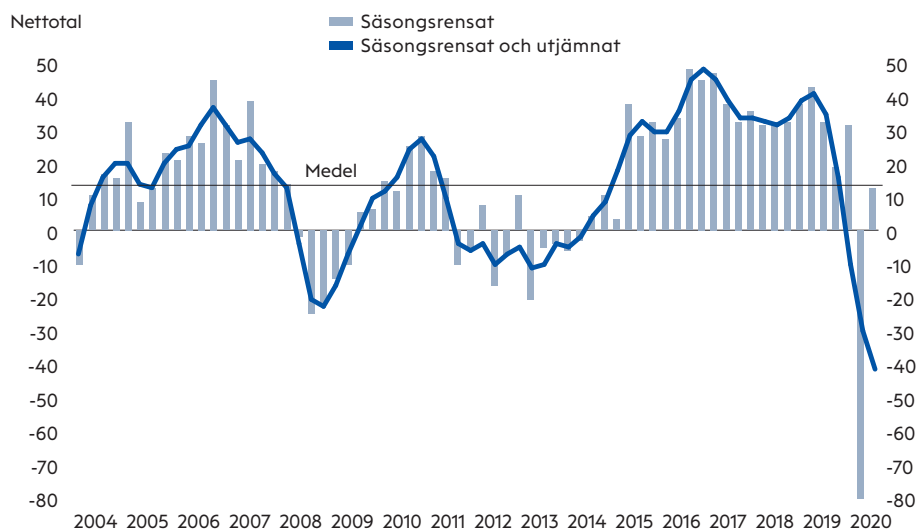

Diagram 4
Hotellföretagens förväntningar på försäljningspriserna på 3 månaders sikt t.o.m. 2:a kvartalet 2020.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

Netttotal: Netttotal är skillnaden i andel mellan de företag som har svarat att de förväntar sig höjda försäljningspriser jämfört med andelen som förväntar sig sänkat. Ett värde över 0 indikerar större andel med positiva förväntningar än negativa förväntningar bland företagen.

HOTELLFÖRETAGENS SYN PÅ LÖNSAMHETEN

NÄSTAN SAMTLIGA HOTELLFÖRETAG ANGER FÖRSATT DÅLIG LÖNSAMHET

Den extremt svaga utvecklingen på den svenska hotellbranschen under andra kvartalet fortsatte att sätta stor press på hotellföretagens lönsamhet. Precis som föregående kvartal uppgav nästan samtliga hotellföretag att lönsamheten var dålig. Med ett tapp på hotellmarknadens logiomsättning på nästan 80 procent under andra kvartalet är det inte förvånande. Detta trots statliga stödåtgärder med möjligheten till ersättning för kortidspermittering av personal och s.k. omställningsstöd vid stort tapp av omsättningen.

Då förväntningarna på efterfrågan har förbättrats så ser läget något ljusare ut inför tredje kvartalet. Samtidigt kommer de positiva förväntningarna på efterfrågan och priser, som tidigare nämnts, från mycket låga nivåer.

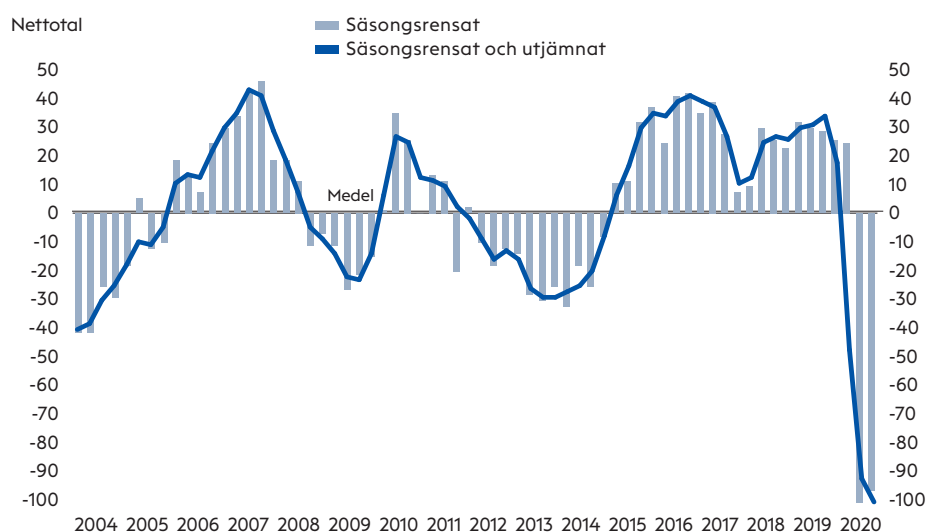

Diagram 5

Hotellföretagens bedömning av lönsamheten, nuläge t.o.m. 2:a kvartalet 2020.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

Nettotal: Nettotal är skillnaden i andel mellan de företag som har svarat bra respektive dålig lönsamhet. Ett värde över 0 indikerar större andel företag som angett bra lönsamhet än som angett dålig lönsamhet.

TYDLIG KOPPLING MELLAN PRISUTVECKLING OCH SYNEN PÅ LÖNSAMHETEN

Det finns en tydlig koppling mellan hur hotellföretagen anger att de har förändrat sina försäljningspriser och hur de ser på sin lönsamhet. Enkelt uttryckt, när hotellföretagen anger att de har höjt sina försäljningspriser är de också mer nöjda med sin lönsamhet och vice versa. I diagram 6 visas dels utvecklingen av nettotalet för utfallet av hotellens försäljningspriser, dels nettotalet för hotellens syn på lönsamheten. Som diagrammet visar så ju högre nettotal för försäljningspriserna desto högre nettotal för lönsamheten och tvärtom.

Som framgår av diagram 6 så sjönk det säsongsrensade och utjämnade nettotalet för såväl försäljningspriserna som lönsamheten kraftigt bland hotellföretagen under första och andra kvartalet. Positiva förväntningar på försäljningspriserna för tredje kvartalet, se diagram 4, kan dock indikera en något positivare utveckling av hotellföretagens lönsamhet framöver.

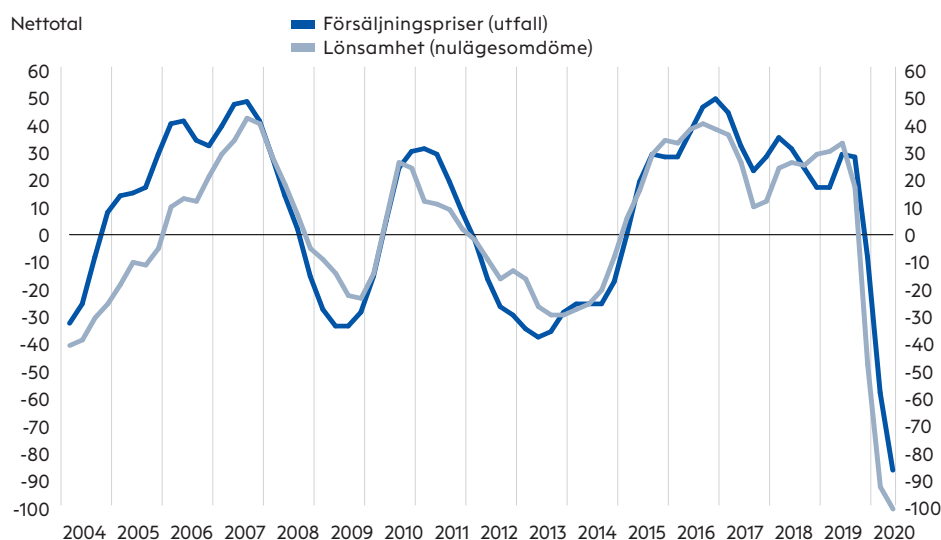

Diagram 6

Utfallet av försäljningspriserna enligt hotellföretagen och deras bedömning av lönsamheten t.o.m. 2:a kvartalet 2020.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet) & Inkvarteringsstatistiken (Tillväxtverket/SCB).

HOTELLFÖRETAGEN MER MISSNÖJDA MED LÖNSAMHETEN ÄN TJÄNSTESEKTORN

Den negativa utvecklingen i hotellbranschen från mitten på mars och framåt har inneburit att synen på lönsamheten bland hotellföretagen, enligt konjunkturbarometerna, nu är sämre än för tjänstesektorn totalt för första gången sedan 2015. Nettotalet för lönsamheten, säsongrensat och utjämnat, för hotellen låg under andra kvartalet på -99 medan motsvarande för tjänstesektorn totalt låg på -39. Det bör dock noteras att synen på lönsamheten är mycket negativ även för tjänstesektorn totalt och på sin klart lägsta nivå sedan 2003.

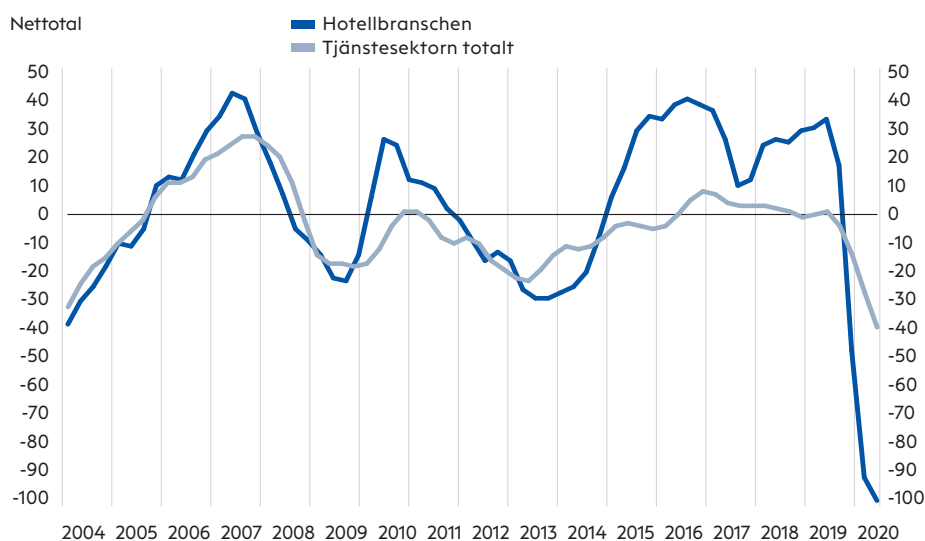

Diagram 7

Hotellföretagens och företagen i tjänstesektorns bedömning av lönsamheten, säsongrensat och utjämnat, nuläge t.o.m. 2:a kvartalet 2020.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

Netttotal: Netttotal är skillnaden i andel mellan de företag som har svarat bra respektive dålig lönsamhet. Ett värde över 0 indikerar större andel företag som angett bra lönsamhet än som angett dålig lönsamhet.

STARKT SAMBAND MELLAN HOTELLFÖRETAGENS SYN PÅ LÖNSAMHETEN OCH DEN FAKTISKA LÖNSAMHETEN

Hotellföretagens bedömning av lönsamheten, enligt Konjunkturbarometern, samvarierar historiskt väl med den faktiska lönsamheten på hotellmarknaden. I diagram 8 visas dels hotellföretagens bedömning av lönsamheten, dels den faktiska lönsamheten mätt som rörelsemarginalen för hotellmarknaden. På vänsterskalan avläser man rörelsemarginalen i procent och på högerskalan netttotalen för hotellföretagens bedömning av lönsamheten.

Historiskt har hotellföretagens bedömning av lönsamheten, enligt Konjunkturbarometern, givit en god indikation på den faktiska lönsamheten på hotellmarknaden. De historiska låga netttotalen avseende synen på lönsamheten under första halvåret 2020 pekar på att den faktiska lönsamheten för hotellbranschen kommer att bli mycket svag för helåret 2020.

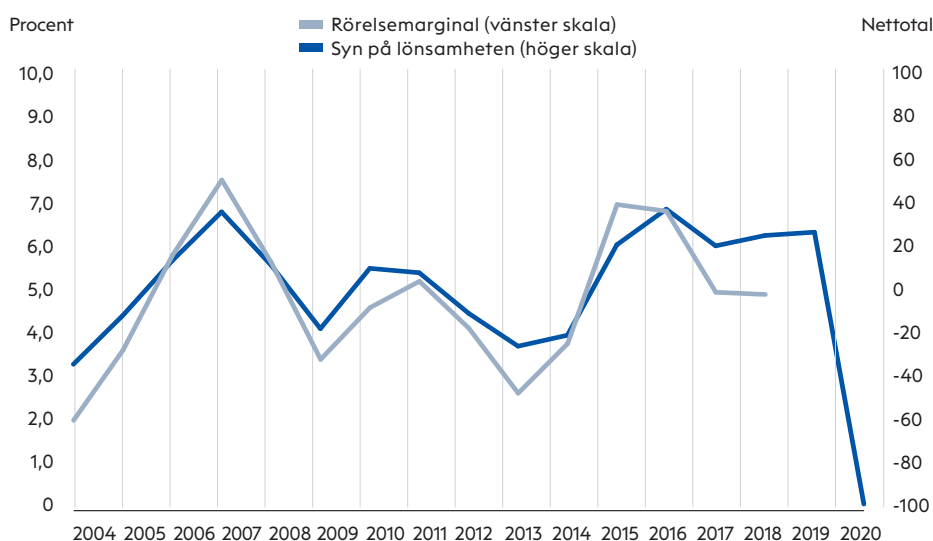

Diagram 8

Hotellföretagens bedömning av lönsamheten och den faktiska lönsamheten mätt som rörelsemarginalen¹, årsvärden.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (konjunkturinstitutet)

Netttotal: Netttotal är skillnaden i andel mellan de företag som har svarat bra respektive dålig lönsamhet. Ett värde över 0 indikerar större andel företag som angett bra lönsamhet än som angett dålig lönsamhet.

¹Rörelsemarginal: Rörelseresultatet i procent av totalomsättning (rörelseresultat: totala intäkter minus rörelsekostnader).

BRISTEN PÅ PERSONAL I HOTELLBRANSCHEN

LITEN BRIST PÅ HOTELLPERSONAL

Bortfallet av drygt 70 procent av efterfrågan på hotellrum det senaste kvartalet har inneburit att en stor del av hotellbranschens personal har korttids-permitterats eller sagts upp. Enligt Konjunkturbarometern har 95 procent av hotellföretagen minskat sin personal under andra kvartalet 2020. Trots detta angav förvånande nog nästan var tionde företag i branschen att de hade brist på personal under andra kvartalet, se diagram 9. Det var en ökning från noll procent från första kvartalet.

Även om branschen förväntar sig fler anställda under tredje kvartalet, från en låg nivå, är det inte sannolikt att bristen på personal vid rekrytering de närmaste månaderna kommer att fortsätta att öka.

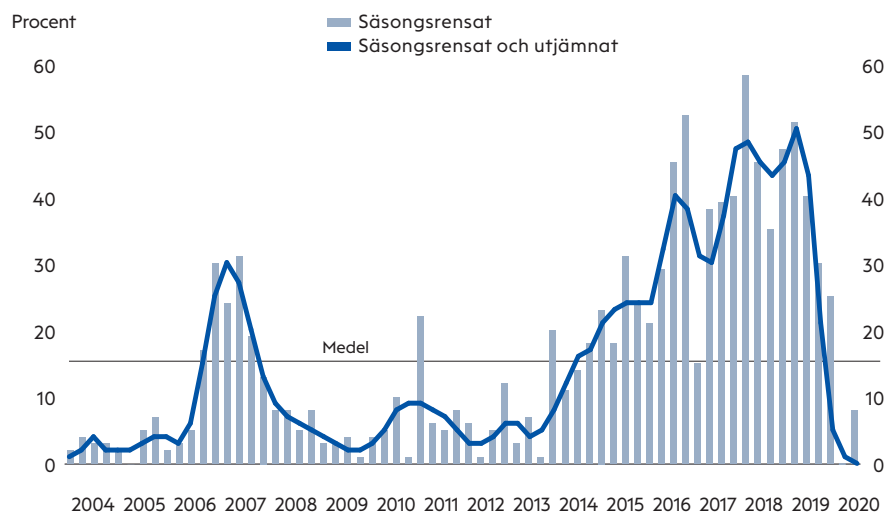

Diagram 9

Andel hotellföretag som anger brist på personal, andel t.o.m. 2:a kvartalet 2020.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

ÄVEN LITEN BRIST PÅ PERSONAL I TJÄNSTESEKTORN

I tjänstesektorn totalt fortsatte bristen på personal att minska något under andra kvartalet, se diagram 10. Andelen företag i tjänstesektorn som angav brist på personal, säsongrensade och utjämnade, var 11.

Ca 50 procent av tjänsteföretagen förväntar sig minskat antal anställda de närmaste tre månaderna medan ca 10 procent förväntar sig att anställa. Mot den bakgrunden är det rimligt att tro att bristen på personal kommer att fortsätta att ligga kvar på en låg nivå under nästa kvartal.

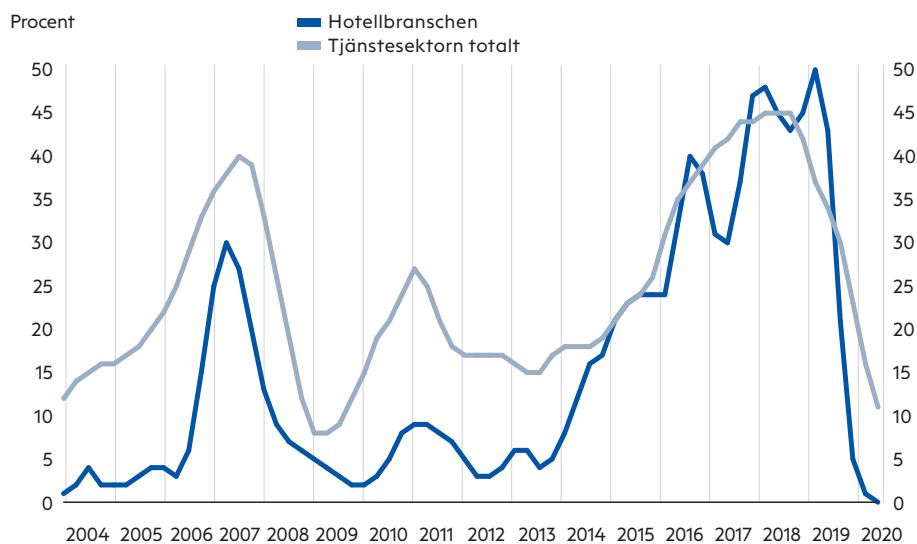

Diagram 10

Andelen hotellföretag respektive företag i tjänstesektorn som anger brist på personal, säsongrensade och utjämnade värden, andel t.o.m. 2:a kvartalet 2020.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

KONJUNKTURINSTITUTETS KONJUNKTURBAROMETER

Konjunkturinstitutet frågar varje månad svenska företag och hushåll om deras syn på ekonomin. Resultatet sammanställs i rapporten Konjunkturbarometern som ska ge snabba, kvalitativa indikationer om viktiga ekonomiska variabler.

I den här rapporten sammanställs resultaten från det som betecknas som kvartalsbarometern. I undersökningen ingår 164 verksamhetsenheter på hotellföretag där enheterna har minst 20 anställda. I sammanställningen av svaren är företagets svar viktade efter storlek där storleken utgörs av antalet anställda.

De fem frågor som det presenteras svar på i denna rapport är:

FRÅGA	SVARSALTERNATIV		
EFTERFRÅGAN PÅ FÖRETAGETS TJÄNSTER VÄNTAS PÅ 6 MÅNADERS SIKT	ÖKA	OFÖRÄNDRAT	MINSKA
FÖRSÄLJNINGSPRISERNA VÄNTAS DE NÄRMASTE 3 MÅNADERNA	ÖKA	OFÖRÄNDRAT	MINSKA
FÖRSÄLJNINGSPRISERNA HAR DE SENASTE 3 MÅNADERNA	ÖKAT	OFÖRÄNDADE	MINSKAT
LÖNSAMHETEN ÄR FÖR NÄRVARANDE	GOD	TILLFREDSSTÄLLANDE	DÅLIG
HAR FÖRETAGET FÖR NÄRVARANDE BRIST PÅ PERSONAL	JA	NEJ	

Svaren på de flesta frågorna presenteras med så kallade netttotal. Nettotalen definieras som skillnaden i andel mellan de företag som har svarat positivt respektive negativt. Ett värde över 0 indikerar större andel positiva än negativa och tvärtom.

I diagram 11 visas hur svarsfrekvensen bland de tillfrågade hotellföretagen har utvecklats över tiden. Svarsfrekvensen finns bara redovisad fr.o.m. andra kvartalet 2010. Det som redovisas i diagrammet är den genomsnittliga svarsfrekvensen för de frågor som redovisas i denna rapport. Som framgår av diagrammet har svarsfrekvensen de senaste tre åren legat runt 60 procent. Det betyder att svaren under den perioden är baserad på runt 100 verksamhetsenheter i hotellbranschen.

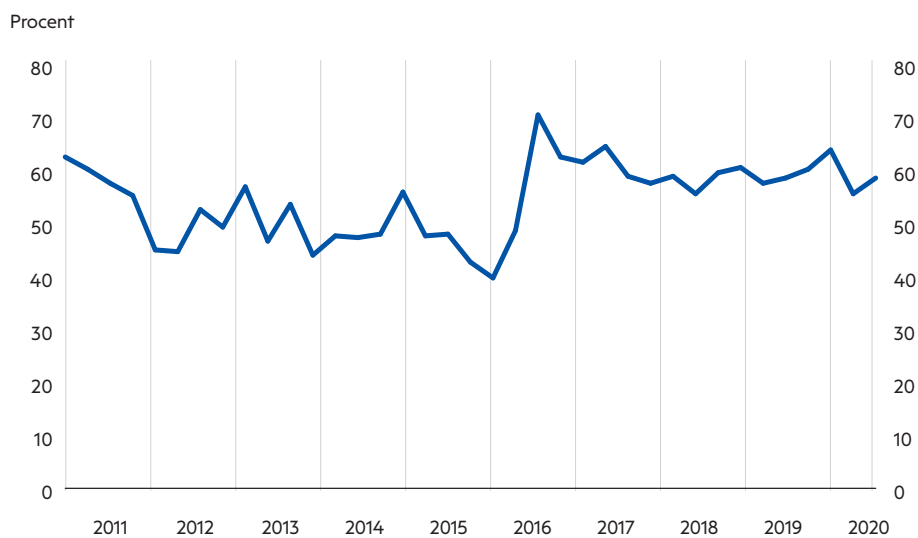

Diagram 11
Svarsfrekvens hotellföretagen, f.o.m. 2:a kvartalet 2020.
Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)